

Waterrijk Den Helder

Den Helder is rijk aan water. Zee, poldersloten, natte duinvalleien, stadssingels, grachten, kanalen, boezemwaters en havens wisselen elkaar af. Wie het water van de stad volgt, ontdekt de vele gezichten van Den Helder.

Een veilig, ecologisch gezond watersysteem met een hoge belevingswaarde. Dat is waar de gemeente Den Helder naar streeft. Hoe belangrijk goede waterkwaliteit is, zie je dagelijks om je heen. Schoon oppervlaktewater zorgt ervoor dat bomen en planten groeien. Dieren leven op of om het water. Op de landerijen maakt het water gewassen gezond en sterk. Het vee leest zijn dorst in de sloot. Water maakt de leefbaarheid in wijken en buurten groter. Het is van belang voor economische bloei en het heeft een hoge recreatieve waarde. Het water van Den Helder trekt jaarlijks meer dan een miljoen toeristen. De zeehavens van de stad wordt aan drie

kanten omringd door water. De unieke ligging aan het Marsdiep, grenzend aan Wadden- en Noordzee, zorgt voor veel werkgelegenheid.

De gemeente en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier zorgen samen voor veilig en schoon oppervlaktewater

Den Helder wil haar rijkdom delen
De vele watergangen die Den Helder heeft, bieden een schat aan mogelijkheden. De gemeente Den Helder wil zoveel mogelijk mensen in die rijkdom laten delen. Of het nu om werken, wonen of recreëren gaat.

De gemeente faciliteert en zorgt ervoor dat inwoners en bezoekers van de stad kunnen rekenen op veilig en schoon oppervlaktewater.

Waterplan Waterbreed

Het oppervlaktewater speelt een belangrijke rol in de gemeente. Mensen wonen, werken en recreëren aan het water. Daarnaast biedt het water transportmogelijkheden. In het Noordhollands Kanaal zijn de vrachtschepen met grind en zand hiervan een levendig bewijs.

Het oppervlaktewater in Den Helder moet veilig en schoon zijn, zowel voor de mens als de natuur. De maatregelen om een goed functionerend watersysteem te ontwikkelen, staan in het waterplan Waterbreed. Breed vanwege de diversiteit aan watergangen die de gemeente heeft. Breed vanwege de diverse soorten water die het systeem omvat: zout, brak en zoet. Breed, omdat het plan alle elementen bevat om van het oppervlaktewater in de gemeente een veilig, ecologisch gezond watersysteem te maken met een hoge belevingswaarde. En breed, omdat het een gezamenlijk plan is van de gemeente Den Helder en het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Samen zorgen zij ervoor dat de kwaliteit van het oppervlaktewater in de gemeente steeds beter wordt.

Scheiden van schoon en vuil water

Belangrijkste maatregel uit het waterplan is het scheiden van vuil en schoon water. Het water, dat van zuid naar noord stroomt, komt vanuit het agrarisch gebied de stad binnen. In het agrarisch gebied komen veel meststoffen in het water.

Dit is slecht voor de waterkwaliteit. Daarom scheiden waterbeheerders hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en gemeente Den Helder de watersystemen. In de stad zijn in het kader van het plan alle watergangen gebaggerd en is het vervuilde slib afgevoerd. De waterkwaliteit is door de verschillende maatregelen sterk verbeterd. Doordat het agrarisch water van het stadswater is gescheiden, hoeven de waterbeheerders het stadswater niet meer door te spoelen. Ze laten zo min mogelijk water uit een ander watersysteem het stedelijk gebied instromen. Het is de bedoeling dat de stad zich zolang mogelijk redt met regen- en duinwater.

De waterbeheerders kunnen door de gescheiden watersystemen de waterstand in Den Helder nu variëren. Zo is de waterstand in het Mariëndal en in de recreatiegebieden in Julianadorp verhoogd om verdroging van de natuur te voorkomen. In het agrarisch gebied is dit flexibel peilbeheer niet wenselijk, omdat de bollen vooral droge grond en dus een lage waterstand vragen. Agrariërs regelen hier zelf de waterstand en kiezen het peil dat het beste bij hun gewas past. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en gemeente Den Helder meten regelmatig de kwaliteit van het water.

Sinds de maatregelen uit het waterplan Waterbreed deels zijn uitgevoerd, is het stadswater helderder geworden. Er groeien meer waterplanten in de sloten en de visstand is verbeterd.

Waterrijk Den Helder

Blik over het water

Wil je Den Helder eens op een heel andere manier beleven? Stap dan op de fiets of in een kano. Als je de route langs of over water volgt, zie je de stad en haar unieke kenmerken vanuit een heel ander perspectief.

In de kano

Door de stad en omgeving lopen diverse kanoroutes die de liefhebber kan volgen. De afstanden variëren van 3 tot 14 kilometer en zijn voor zowel de recreatieve als de ervaren kanoërder geschikt.

De routes hebben elk een eigen karakter. Je kunt de Stad en stellingroute kiezen en een kijkje nemen in het militair erfgoed van Den Helder. Gaat je voorkeur uit naar de vrije natuur? Neem dan de Natuurroute door het duingebied. De Boerenlandroute voert door landerijen, waar in het voorjaar de prachtige kleurschakeringen van de bollenvelden je tegemoet stralen. De Dorpsroute gaat door Julianadorp en het agrarisch gebied. Je kunt de routes ook met elkaar combineren.

Op de fiets

Langs de 14 kilometer lange kanoroute loopt een fietspad. Dit pad is onderdeel

van het Nederlandse fietsknooppuntennetwerk. Door bordjes te volgen van het ene naar het andere genummerde knooppunt kom je bij een informatiepaneel met een overzichtskaart. Je kunt zo van punt naar punt fietsen. De route langs de kanoroute leidt je langs het water, met afwisselende stadsbeelden en prachtige vergezichten op natuurlandschap en agrarisch gebied.

Kanoroutes

Of je nu op de fiets zit of in de kano, de kanoroutes in Den Helder brengen je op plekken waar je anders niet snel komt.

> Dorpsroute

De Dorpsroute is de meest zuidelijke route. Het traject voert langs de buitenranden van Julianadorp. Startpunt is camping 't Noorder Sandt aan de westelijke kant van de route, aan de binnenduinrand. Aan de zuidkant, bij

de Callantsogevaart, bevind je je in het bollengebied. In het voorjaar oefenen de felgekleurde vlakken krokussen, narcissen, hyacinten en tulpen een grote aantrekkingskracht uit op de toeristen. En ook de inwoners van de regio brengen graag een bezoek aan de bloeiende bollenvelden. Als je de route volgt, kun je van heel dichtbij een kijkje nemen bij de kleurenpracht. In Julianadorp zijn waterwijken, waar de inwoners vanuit hun tuin zo het water op kunnen. Veel sloten zijn aangesloten op de kanoroute. Met enkele peddelstreken ben je de wijk uit en bevind je je in de natuur. De kanoroute leidt door het recreatiegebied Ooghduine in Julianadorp, langs de golfbaan.

In het noorden vormt de Middenvliet een natuurlijke afbakening van het rondje. Bij de Middenvliet sluit de Dorpsroute aan op de Boerenland- en de Natuurroute.

Er zijn drie opstapplaatsen

1. Willemsoord (Stad- en stellingroute)

Willemsoord ligt in het noordelijk deel van de kanoroute en grenst aan de binnenstad. Willemsoord is de vroegere scheeps- en onderhoudswerf voor de Koninklijke Marine. Nu zijn er tal van bezienswaardigheden op het terrein gevestigd, zoals het Marinemuseum, het Nationaal Reddingmuseum Dorus Rijkers en de museumhaven met gerenoveerde, historische schepen. Daarnaast vind je de VVV en verschillende horecazaken met gezellige terrassen op de voormalige werf. Voor zowel kinderen als volwassenen worden op Willemsoord regelmatig activiteiten georganiseerd.

2. Camping 't Noorder Sandt (Natuurroute, Boerenlandroute, Dorpsroute)

Camping 't Noorder Sandt in Julianadorp ligt in het hart van de kanoroute. Bij deze opstapplaats worden kano's en fluisterboten verhuurd. De camping ligt vlak onder de duinen en heeft diverse recreatieve voorzieningen. Voor de ingang van de camping ligt een grote kanosteiger.

3. De Helderse Vallei (Stad- en stellingroute, Natuurroute, Boerenlandroute, Dorpsroute)

Het natuur- en milieueducatiecentrum De Helderse Vallei ligt in het Mariëndal, in het zuidelijk deel van de kanoroute. Er is een bezoekerscentrum, met een koffiehok, en een kinderboerderij. Het centrum organiseert allerlei activiteiten om de bezoekers de natuur ten volle te laten beleven. De kanoroute heeft diverse uitstapplaatsen, zoals in het openbaar sportpark Quelderduijn in Den Helder of bij de bosrijke wijk 't Laar in Julianadorp.

> Boerenlandroute

De Boerenlandroute voert door de polder Het Koegras. Je kunt aan deze route beginnen bij camping 't Noorder Sandt of bij milieu- en educatiecentrum De Helderse Vallei. Het gecultiveerde landschap vormt een mooi contrast met de bebouwing in dorp of stad en met het ruigere natuurlandschap. Weide- en watervogels houden je onderweg gezelschap.

Kom je in het noordelijkste deel van de route bij de Doggersvaart, dan bevind je je op de scheiding van agrarisch en stedelijk water. De gemeente Den Helder en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier scheiden dit water om te voorkomen dat de meststoffen uit het agrarisch gebied het stedelijk water vervuilen. Zo zorgen zij ervoor dat de kwaliteit van het stadswater goed blijft. In het meest westelijke puntje van de Doggersvaart heb je een wijds uitzicht over recreatiegebied Mariëndal. Hier

ben je in een gebied waar de natuur meer de vrije hand krijgt. Bij het Mariëndal vindt de Boerenlandroute aansluiting op de Natuurroute. Ook kun je van hieruit richting de Stad- en stellingroute gaan.

> Natuurroute

De Natuurroute gaat langs de binnenduinrand van de gemeente Den Helder. Deze groene route loopt niet rond, maar sluit wel aan op zowel de Dorpsroute, de Boerenlandroute als de Stad- en stellingroute. Begin- of eindpunt is camping 't Noorder Sandt bij Julianadorp en milieu- en educatiecentrum De Helderse Vallei in het Mariëndal.

Onderweg ga je van agrarisch gebied richting de natuur en andersom. Het Mariëndal heeft niet alleen natuur te bieden. Er is ook een klimbos, met klimplateaus op vier en zeven meter hoogte.

En wie liever wat meer ontspannen wil genieten van uitzicht over zee, natuur en agrarisch gebied, kan een bezoek brengen aan de uitkijktoren.

Langs de Natuurroute bevindt zich een vogeluitkijkpunt pal tegenover de in- en uitstapplaats voor kanoërs. De in- en uitstapplaats bestaat uit een vaste en een drijvende steiger, zodat je nooit een te groot hoogteverschil hebt.

Het Landschap Noord-Holland is eigenaar van dit natuurgebied. Bij het vogeluitkijkpunt kun je rotganzen, grauwe ganzen, watersnippen en scholeksters bespieden. Soms laten lepelaars zich zien en natuurlijk zijn er altijd de meeuwen. Langs de route vind je planten als de rietorchis, het moeraskartelblad en de koekoeksbloem.

In het Mariëndal houdt de gemeente het waterniveau hoog. Zo ontstaan plas-dras plekken, waardoor de natuur niet meer verdroogt. Langs de kanoroute zie je vleermuiskasten, die vleermuizen een veilige plek bieden om te slapen. Ook is er een ijsvogelwand;

een steile, aarden wal waarin ijsvogels kunnen nestelen. Onderweg kom je veel kruidachtige planten en orchideeën tegen.

> Stad- en stellingroute

Je kunt de Stad- en stellingroute beginnen bij het milieu- en educatiecentrum De Helderse Vallei, aan de zuidwestkant van de route. Maar je kunt er ook voor kiezen in het noorden op te stappen bij de voormalige scheepswerf Willemsoord. De route loopt niet rond, maar sluit wel aan op meer zuidelijk gelegen routes.

Als je vanuit het zuiden richting Nieuw Den Helder gaat, zie je dat de oevers van de watergangen grotendeels natuurvriendelijk zijn gemaakt. Dieren voelen zich meer op hun gemak bij de glooiende en kronkelende oevers en planten groeien hier beter. Op de visvriendelijke plekken is het water ondiep gehouden, zodat vissen hier makkelijk kunnen paaien. In de winter kunnen zij overleven in diepe gaten die altijd vorstvrij zijn. Duurzame lantaarnpalen

verlichten een deel van het fietspad. De met zonlicht gevoede lampen geven 's nachts summier licht, zodat de natuur niet teveel wordt verstoord.

Het noordelijk deel van de route gaat door de binnenstad van Den Helder en langs de forten die deel uitmaken van de stelling Den Helder. Je komt langs Willemsoord, waar je tal van bezienswaardigheden vindt.

Het noordelijk stadswater is brak. Zoutminnende diertjes, zoals platvisjes, haringkjes en krabbetjes voelen zich in dit water thuis. De gemeente zorgt ervoor dat het brakke water gescheiden blijft van het zoete, zuidelijke stadswater. Zo blijft de waterkwaliteit optimaal en komt de natuur het beste tot zijn recht.

